

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 28. januára 2016*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Články 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ — Sloboda usadiť sa — Slobodné poskytovanie služieb — Hazardné hry — Rozsudok Súdneho dvora, ktorým sa vnútroštátna právna úprava týkajúca sa koncesií na činnosť spočívajúcu v prijímaní stávk vyhlasuje za nezlučiteľnú s právom Únie — Reorganizácia systému prostredníctvom nového verejného obstarávania — Bezodplatný prevod práva na využívanie hmotného a nehmotného majetku vo vlastníctve, ktorý tvorí sieť prevádzkovania hier a prijímania stávk — Obmedzenie — Naliehavé dôvody všeobecného záujmu — Proporcionalita“

Vo veci C-375/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunale di Frosinone (súd vo Frosinone, Taliansko) z 9. júla 2014 a doručený Súdnemu dvoru 6. augusta 2014, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

Rosanne Laezzaovej,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda druhej komory M. Ilešič, vykonávajúci funkciu predsedu tretej komory, sudcovia A. Arabadžiev, C. Toader (spravodajca), E. Jarašiūnas a C. G. Fernlund,

generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: V. Giacobbo-Peyronnel, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 17. septembra 2015,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- R. Laezza, v zastúpení: D. Agnello, R. Jacchia, A. Terranova, F. Ferraro a M. Mura, avvocati,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Marrone a S. Fiorentino, avvocati dello Stato,
- belgická vláda, v zastúpení: J. Van Holm, L. Van den Broeck a M. Jacobs, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci P. Vlaemminck, B. Van Vooren a R. Verbeke, advocaten,
- Európska komisia, v zastúpení: E. Montaguti a H. Tserepa-Lacombe, splnomocnené zástupkyne,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 26. novembra 2015,

* Jazyk konania: taliančina.

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci trestného konania vedeného proti pani Laezzaovej za porušenie talianskej právnej úpravy upravujúcej prijímanie stávk.

Právny rámec

- 3 Článok 10 ods. 9g a 9h zákonného dekrétu č. 16 o naliehavých opatreniach v oblasti daňového zjednodušenia, zlepšenia účinnosti a posilnenia kontrolných postupov (decreto-legge – Disposizioni urgenti in materia di semplificazioni tributarie, di efficientamento e potenziamento delle procedure di accertamento) (GURI č. 52 z 2. marca 2012), zmeneného po zmenách a doplneniach na zákon č. 44 z 26. apríla 2012 (riadna príloha ku GURI č. 99 z 28. apríla 2012, ďalej len „zákonný dekrét z roku 2012“), stanovuje:

„9g V rámci reorganizácie ustanovení v oblasti verejných hier vrátane ustanovení v oblasti stávk na športové podujatia, dostihy a nešportové podujatia je cieľom ustanovení tohto odseku podporiť uvedenú reorganizáciu tým, že pri koncesiách, ktoré sú určené na prijímanie dotknutých stávk, sa najskôr zjednotí ich doba platnosti tak, aby bola splnená požiadavka, že zmena vnútroštátnych právnych predpisov na výber osôb, ktoré na účet štátu prijímajú stávky na športové podujatia, dostihy a nešportové podujatia, bude v súlade so zásadami stanovenými rozsudkom vyneseným Súdny dvorom Európskej únie 16. februára 2012 vo veciach [Costa a Cifone (C-72/10 a C-77/10, EU:C:2012:80)]. Autonómna správa štátnych monopolov [(neskôr Colná a monopolná agentúra – Agenzia delle dogane e dei Monopoli, ďalej len ‚ADM‘)] na tento účel a vzhľadom na to, že platnosť niektorých koncesií na prijímanie uvedených stávk čoskoro uplynie, vyhlási okamžite, v každom prípade najneskôr do 31. júla 2012, verejné obstarávanie na účely výberu osôb, ktoré prijímajú uvedené stávky, pričom musia byť dodržané prinajmenšom tieto kritériá:

- a) zúčastniť sa budú môcť osoby, ktoré činnosť spočívajúcu v prijímaní stávk už vykonávajú v jednom zo štátov Európskeho hospodárskeho spoločenstva, v ktorom majú svoje zákonné a operačné sídlo na základe platného a účinného oprávnenia vydaného podľa ustanovení platných v právnom poriadku uvedeného štátu, a ktoré majú tiež dobrú povest', sú spoľahlivé, majú hospodárske vlastnosti a disponujú majetkom tak, ako to vyžaduje [ADM], s prihliadnutím na príslušné ustanovenia zákona č. 220 z 13. decembra 2010 [o pravidlách pre tvorbu ročného alebo viacročného štátneho rozpočtu (zákon o stabilite z roku 2011) [legge n. 220 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge di stabilità 2011)] (riadna príloha ku GURI č. 297 z 21. decembra 2010), zmeneného a doplneného zákonom č. 111 z 15. júla 2011 (ďalej len ‚zákon o stabilite z roku 2011‘)] a zákonným dekrétom č. 98 zo 6. júla 2011, ktorý bol so zmenami a doplneniami zmenený zákonom č. 111 z 15. júla 2011;
- b) koncesie budú udelené na dobu platnosti do 30. júna 2016 na prijímanie stávk na športové podujatia, dostihy a nešportové podujatia do maximálneho počtu 2 000, v rámci fyzickej siete, v stávkových kanceláriách, ktorých výlučnou činnosťou je uvádzanie produktov verejných hier na trh, bez stanovenia minimálnej vzdialenosti medzi týmito kancelárkami alebo v porovnaní s inými zbernými miestami už vykonávajúcimi činnosť spočívajúcu v prijímaní totožných stávk;
- c) ako časť ceny sa stanoví základná trhová hodnota vo výške 11 000 eur pre každú kanceláriu;

- d) uzavretie koncesnej zmluvy musí byť v súlade s akoukoľvek inou zásadou stanovenou citovaným rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie zo 16. februára 2012, ako aj s príslušnými platnými vnútroštátnymi ustanoveniami v oblasti verejných hier;
- e) možnosť prevádzkovať stávkové kancelárie v akejkoľvek obci alebo regióne bez číselných obmedzení vo vzťahu k územiu alebo bez podmienok zvyhodňujúcich koncesionárov, ktorým už bolo udelené povolenie na prijímanie totožných stávok alebo bez podmienok, ktoré by v každom prípade mohli týchto koncesionárov zvyhodňovať;
- f) poskytnutie záruk musí byť v súlade s ustanoveniami článku 24 zákonného dekrétu č. 98 zo 6. júla 2011, ktorý bol so zmenami a doplneniami zmenený zákonom č. 111 z 15. júla 2011.

9h Koncesionári oprávnení na prijímanie stávok uvedení v odseku 9g, ktorých platnosť koncesie uplynie 30. júna 2012, pokračujú vo svojich činnostiach prijímania stávok až do uzavretia koncesných zmlúv, ktoré budú udelené v súlade s predchádzajúcim odsekom.“

4 Na základe ustanovení zákonného dekrétu z roku 2012 boli udelené koncesie na obdobie 40 mesiacov, pričom skôr udelené koncesie boli udelené na obdobie deväť až dvanásť rokov.

5 Podľa článku 1 ods. 77 zákona o stabilite z roku 2011:

„s cieľom zabezpečiť správnu rovnováhu medzi verejnými a súkromnými záujmami v rámci organizovania a prevádzkovania verejných hier vzhľadom na monopol štátu v oblasti hier..., ako aj na zásady v oblasti konkurenčného výberu, vrátane zásad Európskej únie, ktoré sa uplatňujú v tomto odvetví, a v snahe prispieť tiež ku konsolidácii základov lepšej účinnosti a výkonnosti boja proti rozširovaniu protizákonnej alebo ilegálnej hry v Taliansku, ochrany spotrebiteľov, najmä maloletých, verejného poriadku, boja proti hre maloletých a infiltrácii organizovaného zločinu v odvetví hier..., [ADM] bezodkladne vykoná aktualizáciu vzoru dohody umožňujúcej prístup ku koncesiam na prevádzkovanie a prijímanie verejných stávok, ktoré nie sú stávkami uzavretými na diaľku alebo ktoré v každom prípade vyžadujú použitie fyzickej siete.“

6 Podľa článku 1 ods. 78 písm. b) bodu 26 zákona o stabilite z roku 2011 koncesia musí obsahovať doložku stanovujúcu „bezodplatný prevod alebo... postúpenie siete infraštruktúry prevádzkovania a prijímania stávok na [ADM] v okamihu uplynutia platnosti koncesie, a to výlučne na základe predchádzajúcej žiadosti [ADM], ktorá sa musí oznámiť aspoň šesť mesiacov pred uvedeným uplynutím platnosti koncesie alebo sa oznámi v rámci vydania rozhodnutia o odobratí alebo zániku koncesie“.

7 Návrh koncesnej zmluvy pripojený k výzve na verejné obstarávanie uskutočnené v roku 2012 (ďalej len „návrh zmluvy“) upravuje dôvody odobratia a zániku koncesie.

8 Podľa článku 23 ods. 2 písm. a), e) a k) návrhu zmluvy môže k odobratiu alebo zániku dôjsť najmä v prípade ich napadnutia na súde pre porušenia, ktoré sú podľa ADM samy osebe dôkazom o nedostatku spoľahlivosti, profesionality a morálnych zásad, ktorými musí koncesionár disponovať, v prípade organizácie, prevádzkovania verejných hier a prijímania stávok spôsobom a technikami, ktoré sa odlišujú od spôsobov a techník stanovených na základe platných a účinných zákonov, iných právnych predpisov a zmluvných podmienok, alebo aj v prípade porušenia právnej úpravy týkajúcej sa ukladania sankcií v oblasti stávok a hier, ktoré konštatovali príslušné regulačné orgány.

9 Článok 25 návrhu zmluvy stanovuje:

„1. Na výslovnú žiadosť ADM a na obdobie, ktoré je v nej uvedené, sa koncesionár zaväzuje pri ukončení činnosti z dôvodu uplynutia platnosti koncesie alebo nadobudnutia účinnosti rozhodnutia o odobratí alebo zániku koncesie previesť bezodplatne na ADM alebo iného koncesionára, ktorého

určí ADM po ukončení verejného obstarávania, právo na využívanie hmotného a nehmotného majetku vo vlastníctve koncesionára, ktorý tvorí sieť prevádzkovania hier a prijímania stávok, zbaveného práv a nárokov tretích osôb, a to spôsobom uvedeným v nasledujúcich odsekoch.

2. Majetok, ktorý je predmetom prevodu, je označený v zozname majetku a neskorších dodatkoch k nemu podľa ustanovení článku 5 ods. 1 písm. e).

3. Transakcie týkajúce sa prevodu – ku ktorým sa môžu vyjadriť ADM a koncesionár, pričom sa spíšu osobitné zápisnice, – sa začnú v priebehu polroka predchádzajúceho uplynutiu platnosti zmluvy, pričom musí byť splnená požiadavka, aby ani v tomto období nedošlo k ohrozeniu funkčnosti systému, pretože majetok bude musieť byť prevedený na ADM za podmienok umožňujúcich zaručiť nepretržité fungovanie elektronickej siete. Náklady na prípadné premiestnenie vybavenia, zariadení a akýchkoľvek iných súčastí elektronickej siete znáša koncesionár.

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 10 Stanley International Betting Ltd, spoločnosť zaregistrovaná v Spojenom kráľovstve, ako aj jej maltská dcérska spoločnosť Stanleybet Malta Ltd vykonávajú v Taliansku činnosť v oblasti prijímania stávok prostredníctvom subjektov nazvaných „centrá na prenos údajov“ (ďalej len „CPÚ“). Majitelia CPÚ asi pätnásť rokov vykonávajú v Taliansku svoju činnosť na základe vzťahu vyplývajúceho z mandátnej zmluvy, pričom nie sú držiteľmi ani koncesie, ani policajného povolenia.
- 11 Keďže na základe kontroly vykonanej 5. júna 2014 Colnou a finančnou políciou (Guardia di Finanza) vo Frosinone (Taliansko) v priestoroch CPÚ, ktoré prevádzkuje pani Laezza a ktoré spadá pod Stanleybet Malta Ltd, sa zistilo, že sa v tomto centre vykonáva nepovolená činnosť spočívajúca v prijímaní stávok, bola zaistená časť počítačového vybavenia na príjem a prenos týchto stávok.
- 12 Rozhodnutím z 10. júna 2014 sudca pre predbežné vyšetovanie Tribunale di Cassino (Súd v Cassine) potvrdil toto zaistenie a nariadil predbežné zaistenie uvedeného vybavenia.
- 13 Pani Laezza podala na vnútroštátny súd návrh na zrušenie tohto rozhodnutia. V tomto návrhu odkazuje zároveň na žalobu, ktorú podali spoločnosti skupiny Stanley, pod ktorú spadá CPÚ, ktoré prevádzkuje, proti verejnému obstarávaniu uskutočnenému na základe článku 10 ods. 9g a 9h zákonného dekrétu z roku 2012 na koncesie hazardných hier v Taliansku s poukázaním na jeho diskriminačný charakter.
- 14 Vnútroštátny súd tvrdí, že Consiglio di Stato (Štátna rada) už položila Súdnemu dvoru dve prejudiciálne otázky týkajúce sa najmä skrátenej doby platnosti nových koncesíí v porovnaní so starými koncesiami vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok Stanley International Betting a Stanleybet Malta (C-463/13, EU:C:2015:25), no domnieva sa, že právo Únie nebráni vnútroštátnemu ustanoveniu, ktoré stanovuje túto dobu.
- 15 Tento súd však pripomína, že článok 25 návrhu zmluvy stanovuje povinnosť koncesionára pri ukončení činnosti z dôvodu uplynutia platnosti koncesie alebo v dôsledku rozhodnutí o odobratí alebo zániku koncesie bezodplatne previesť právo na využívanie hmotného a nehmotného majetku vo vlastníctve koncesionára, ktorý tvorí sieť prevádzkovania hier a prijímania stávok.

- 16 Podľa uvedeného súdu, hoci existenciu takéhoto ustanovenia bez legislatívneho precedensu v Taliansku by bolo možné odôvodniť ako sankciu, ak ukončenie činnosti vyplýva z rozhodnutia o odobratí alebo zániku koncesie, toto ustanovenie sa javí osobitne nevýhodné, ak ukončenie činnosti vyplýva len zo skutočnosti, že doba platnosti koncesie uplynula. K tomu patrí povinnosť koncesionára znášať všetky náklady tohto bezodplatného prevodu.
- 17 Vnútroštátny súd pochybuje, že takýto rozdiel v zaobchádzaní, ktorý existuje medzi starými a novými koncesionármi, by bolo možné odôvodniť naliehavou požiadavkou verejného záujmu.
- 18 Za týchto podmienok Tribunale de Frosinone (súd vo Frosinone) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Majú sa články 49 ZFEÚ a nasl. a 56 ZFEÚ a nasl., tak ako boli doplnené najmä s ohľadom na zásady uvedené v rozsudku Costa a Cifone, [(C-72/10 a C-77/10, EU:C:2012:80)], vykladať v tom zmysle, že bránia ustanoveniu vnútroštátneho práva, ktoré stanovuje povinný bezodplatný prevod práva na využívanie hmotného a nehmotného majetku vo vlastníctve koncesionára, ktorý tvorí sieť prevádzkovania hier a prijímania stávok, a to pri ukončení činnosti z dôvodu uplynutia platnosti koncesie alebo v dôsledku rozhodnutia o odobratí alebo zániku koncesie?“

O prejudiciálnej otázke

- 19 Vnútroštátny súd sa svojou prejudiciálnou otázkou v podstate pýta, či sa články 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ majú vykladať v tom zmysle, že bránia ustanoveniu vnútroštátneho práva, o aké ide vo veci samej, ktoré ukladá koncesionárovi povinnosť pri ukončení činnosti z dôvodu uplynutia platnosti koncesie alebo v dôsledku rozhodnutí o odobratí alebo zániku koncesie bezodplatne previesť právo na využívanie hmotného a nehmotného majetku vo vlastníctve koncesionára, ktorý tvorí sieť prevádzkovania hier a prijímania stávok.
- 20 Na úvod treba zdôrazniť, že v podstate ako uviedol generálny advokát v bodoch 27 a 28 svojich návrhov, táto vec sa týka výlučne zlučiteľnosti práva Únie s článkom 25 návrhu zmluvy a nemožno ju vnímať v tom zmysle, že spochybňuje nový systém koncesií ako celok, ktorý Taliansko zaviedlo v roku 2012 v odvetví hazardných hier.

O existencii obmedzenia slobôd zaručených článkami 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ

- 21 Po prvé treba pripomenúť, že za obmedzenia slobody usadiť sa a/alebo slobodného poskytovania služieb musia byť považované všetky opatrenia, ktoré zakazujú výkon slobôd zaručených článkami 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ, bránia mu alebo ho robia menej atraktívnym (rozsudok Stanley International Betting a Stanleybet Malta, C-463/13, EU:C:2015:25, bod 45 a citovaná judikatúra).
- 22 Súdny dvor už rozhodol, že vnútroštátna právna úprava, ktorá podmieňuje výkon hospodárskej činnosti získaním koncesie a stanovuje rôzne dôvody jej zániku, predstavuje prekážku vo vykonávaní slobôd zaručených článkami 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ (rozsudok Stanley International Betting a Stanleybet Malta, C-463/13, EU:C:2015:25, bod 46 a citovaná judikatúra).
- 23 V prejednávanej veci, ako v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 62 a 63 svojich návrhov, ustanovenie vnútroštátneho práva, o aké ide vo veci samej, ktoré ukladá koncesionárovi pri ukončení činnosti povinnosť bezodplatného prevodu práva na využívanie vybavenia používaného na prijímanie stávok, a to aj v prípade, že k tomuto ukončeniu dôjde len z dôvodu uplynutia platnosti koncesie, môže robiť výkon tejto činnosti menej atraktívnym. Riziko, že podnik bude musieť bez finančného protiplnenia previesť majetok vo svojom vlastníctve, mu totiž znemožní návratnosť jeho investície.

- 24 Treba teda konštatovať, že dotknuté ustanovenie vnútroštátneho práva vo veci samej je obmedzením slobôd zaručených článkami 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ.

O údajnej diskriminačnej povahe obmedzenia slobôd zaručených článkami 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ

- 25 Po druhé treba spresniť, že hoci Súdny dvor definoval viacero naliehavých dôvodov všeobecného záujmu, ktoré možno uviesť na odôvodnenie prekážky slobôd zaručených článkami 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ, tieto dôvody nemožno uviesť na odôvodnenie obmedzení, ktoré sa uplatňujú diskriminačne (pozri v tomto zmysle rozsudok Blanco a Fabretti, C-344/13 a C-367/13, EU:C:2014:2311, bod 37).
- 26 Ak je obmedzujúce ustanovenie vo veci samej diskriminačné, možno ho odôvodniť len z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia stanovených v článkoch 51 ZFEÚ a 52 ZFEÚ, medzi ktorými sa nenachádza ani boj proti kriminalite súvisiacej s hazardnými hrami, ani pokračovanie v nelegálnej činnosti spočívajúcej v prijímaní stávok, ako sa uvádza v prejednávanej veci (pozri analogicky rozsudok Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, C-451/03, EU:C:2006:208, bod 36 a citovanú judikatúru).
- 27 V tejto súvislosti pani Laezza tvrdí, že dotknuté ustanovenie vo veci samej je diskriminačné, pretože stanovuje rozdiel v zaobchádzaní medzi subjektmi, ktorým bola udelená koncesia v rámci verejného obstarávania uskutočneného na základe článku 10 ods. 9g a 9h zákonného dekrétu z roku 2012, na jednej strane a subjektmi, ktorým bola udelená koncesia v rámci skoršieho verejného obstarávania, na druhej strane, pričom tieto subjekty predtým, ako im bola uložená prípadná povinnosť bezodplatného prevodu práva na využívanie majetku používaného na vykonávanie činnosti spočívajúcej v prijímaní stávok, po uplynutí platnosti koncesie, mali dlhší čas na zhodnotenie tohto majetku.
- 28 Ako v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 66 a 67 svojich návrhov, je pritom zrejmé, že z dôkazov predložených Súdnemu dvoru vyplýva, že dotknuté ustanovenie vo veci samej sa uplatňuje bez rozdielu na všetky subjekty, ktoré sa zúčastnili verejného obstarávania vyhláseného v roku 2012 na základe článku 10 ods. 9g a 9h zákonného dekrétu 2012, a to bez ohľadu na ich miesto podnikania.
- 29 Skutočnosť, že talianske orgány sa rozhodli v určitom okamihu zmeniť podmienky, podľa ktorých všetky subjekty s povolením budú vykonávať svoju činnosť spočívajúcu v prijímaní stávok na talianskom území, sa nezdá teda byť relevantná na posúdenie prípadnej diskriminačnej povahy dotknutého ustanovenia vo veci samej.
- 30 Vnútroštátnemu súdu však po celkovom preskúmaní všetkých okolností súvisiacich s novým verejným obstarávaním prislúcha posúdiť, či uvedené ustanovenie má diskriminačnú povahu.

O odôvodnení obmedzenia slobôd zaručených článkami 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ

- 31 Po tretie treba posúdiť, či obmedzenie slobôd zaručených článkami 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ, ktoré stanovuje dotknuté ustanovenie vo veci samej, možno pripustiť ako dočasné opatrenie z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia, ktoré sú výslovne stanovené v článkoch 51 ZFEÚ a 52 ZFEÚ a ktoré sa uplatňujú aj v oblasti slobodného poskytovania služieb podľa článku 62 ZFEÚ, alebo v prípade, že by vnútroštátny súd konštatoval, že toto ustanovenie sa neuplatňuje diskriminačne, je odôvodnené naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu (pozri v tomto zmysle rozsudok Digibet a Albers, C-156/13, EU:C:2014:1756, bod 22 a citovanú judikatúru), akými sú ochrana spotrebiteľa a prevencia pred podvodmi a nabádaním občanov na neprímerané výdavky spojené s hrou (rozsudok HIT a HIT LARIX, C-176/11, EU:C:2012:454, bod 21 a citovaná judikatúra).

- 32 V tejto súvislosti, pokiaľ ide o taliansku právnu úpravu v oblasti hazardných hier, Súdny dvor už konštatoval, že cieľ spočívajúci v boji proti trestnej činnosti spojenej s hazardnými hrami môže odôvodniť obmedzenia základných slobôd vyplývajúce z tejto právnej úpravy (pozri v tomto zmysle rozsudok *Biasci a i.*, C-660/11 a C-8/12, EU:C:2013:550, bod 23).
- 33 V prejednávanej veci talianska vláda tvrdí, že dotknuté ustanovenie vo veci samej je v rámci cieľa spočívajúceho v boji proti trestnej činnosti spojenej s hrami odôvodnené záujmom zabezpečiť pokračovanie v legálnej činnosti prijímania stávok, aby sa zamedzilo nárastu súbežnej nelegálnej činnosti.
- 34 Takýto cieľ svojou povahou predstavuje naliehavý dôvod všeobecného záujmu, ktorý môže odôvodniť obmedzenie základných slobôd, o aké ide aj vo veci samej.
- 35 Identifikovať ciele, ktoré naozaj sleduje uvedené ustanovenie, v každom prípade patrí do právomoci vnútroštátneho súdu (pozri v tomto zmysle rozsudok *Pfleger a i.*, C-390/12, EU:C:2014:281, bod 47).

O primeranosti obmedzenia slobôd zaručených článkami 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ

- 36 Po štvrté treba preskúmať, či dotknuté obmedzenie vo veci samej môže samo osebe zabezpečiť dosiahnutie sledovaného cieľa a nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa, pretože takáto obmedzujúca právna úprava spĺňa túto podmienku len vtedy, ak skutočne odráža zámer dosiahnuť ho koherentným a systematickým spôsobom (pozri v tomto zmysle rozsudok *HIT a HIT LARIX*, C-176/11, EU:C:2012:454, bod 22 a citovanú judikatúru).
- 37 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby s prihliadnutím na usmernenia poskytnuté Súdny dvorom pri celkovom posúdení okolností súvisiacich s udeľovaním nových koncesií overil, či dotknuté obmedzenie vo veci samej spĺňa podmienky, ktoré vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora, pokiaľ ide o ich primeranosť (pozri v tomto zmysle rozsudok *Digibet a Albers*, C-156/13, EU:C:2014:1756, bod 40 a citovanú judikatúru).
- 38 Pokiaľ ide o otázku, či dotknuté obmedzenie vo veci samej môže samo osebe zabezpečiť dosiahnutie sledovaného cieľa, vnútroštátny súd bude musieť najmä preskúmať, ako uviedol generálny advokát v bodoch 91 až 93 svojich návrhov, či obmedzenie, podľa ktorého k bezodplatnému prevodu práva na využívanie hmotného a nehmotného majetku, ktorý tvorí sieť prevádzkovania hier a prijímania stávok na ADM alebo iného koncesionára, dochádza len „na výslovnú žiadosť ADM“, môže alebo nemusí mať svojou povahou vplyv na schopnosť dotknutého ustanovenia vo veci samej dosiahnuť sledovaný cieľ.
- 39 Pokiaľ ide o otázku, či toto ustanovenie nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa, nemožno vylúčiť, že v prípade odobratia alebo zániku dotknutej koncesnej zmluvy v dôsledku uloženia sankcie bezodplatný prevod práva na využívanie hmotného a nehmotného majetku, ktorý tvorí sieť prevádzkovania hier a prijímania stávok na ADM alebo iného koncesionára, vykazuje primeraný charakter.
- 40 Nie je to nevyhnutne tak v prípade, ako uviedol generálny advokát v bode 88 svojich návrhov, ak k ukončeniu činnosti dôjde len z dôvodu uplynutia platnosti koncesie.
- 41 Za predpokladu, že koncesnej zmluve, ktorá bola uzavretá na oveľa kratšiu dobu, než zmluvy, ktoré boli uzavreté pred prijatím zákonného dekrétu z roku 2012, prirodzene uplynie doba platnosti, bezodplatný charakter takéhoto nariadeného prevodu zjavne odporuje požiadavke proporcionality, najmä v prípade, keď možno cieľ spočívajúci v pokračovaní v povolenej činnosti prijímania stávok dosiahnuť menej obmedzujúcimi opatreniami, ako je nariadený prevod dotknutého majetku, ale za protihodnotu v trhovej cene.

- 42 Ako uviedol generálny advokát v bodoch 96 a 97 svojich návrhov, vnútroštátnemu súdu v rámci preskúmania primeranosti dotknutého ustanovenia vo veci samej prislúcha, aby zohľadnil aj trhovú hodnotu majetku, ktorý je predmetom nariadeného prevodu.
- 43 Okrem toho treba poukázať na porušenie zásady právnej istoty, ku ktorému môže nedostatok transparentnosti dotknutého ustanovenia vo veci samej viesť. Toto ustanovenie, ktoré stanovuje, že k bezodplatnému prevodu práva na využívanie hmotného a nehmotného majetku, ktorý tvorí sieť prevádzky prijímania stávok, dochádza len „na výslovnú žiadosť ADM“, a nie systematicky, nespresňuje podmienky a spôsoby, za akých musí byť táto výslovná žiadosť urobená. Podmienky a spôsoby verejného obstarávania, o aké ide vo veci samej, musia byť pritom formulované jasne, presne a jednoznačne (pozri v tomto zmysle rozsudok *Costa a Cifone*, C-72/10 a C-77/10, EU:C:2012:80, bod 96 a výrok).
- 44 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať, že články 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia ustanoveniu vnútroštátneho práva, o aké ide vo veci samej, ktoré ukladá koncesionárovi pri ukončení činnosti z dôvodu uplynutia doby platnosti koncesie povinnosť bezodplatného prevodu práva na využívanie hmotného a nehmotného majetku vo vlastníctve koncesionára, ktorý tvorí sieť prevádzkovania hier a prijímania stávok, pokiaľ by toto obmedzenie išlo nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa, ktoré toto ustanovenie skutočne sleduje, čo musí preskúmať vnútroštátny súd.

O trovách

- 45 Vzhľadom na to, že konanie má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdnym dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Články 49 ZFEÚ a 56 ZFEÚ sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia ustanoveniu vnútroštátneho práva, o aké ide vo veci samej, ktoré ukladá koncesionárovi pri ukončení činnosti z dôvodu uplynutia doby platnosti koncesie povinnosť bezodplatného prevodu práva na využívanie hmotného a nehmotného majetku vo vlastníctve koncesionára, ktorý tvorí sieť prevádzkovania hier a prijímania stávok, pokiaľ by toto obmedzenie išlo nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa, ktoré toto ustanovenie skutočne sleduje, čo musí preskúmať vnútroštátny súd.

Podpisy